

خۆزگە دەمتوانى شوناسى پەناھەندەيى بۇ ئەنفالكرائوھكان وەرىگرم .

كازيوھ سائىج

جبران خەئىل جبران ئەئىت " نازارەكانم ئە كىلگەي سەبىدا چاند و بەرى بەختەوهرى گرت " كورد ئە بوونىهوه نازارەكانى ئە كىلگەي سەبىر و قوربانى داندە دەچىئىت و ئە ئاكامىشدا بەرى ئەھامەتى بۇ دەگرىت . ھەرگىز ھىندەي رۇژى پىنج شەممە 24ئىا ھەستەم بە بى كەسى كورد و خوشم ئەكردووھ وەكو ئەو رۇژە غەمى بى كەسى كورد و قوربانىيانى ئەنفال فراوانى ئاسمانى ئى كىردبووم بە رووبەرى بىژەنگىك كە ئەتوانم كۆلارەكانى خەيالى ئاسوودەيى تىدا ھەئەم .

ئاكامى رەشپىنىكەم ئە ميانەي ئەو پەيوەندىيەوھ تەلەفونىهوه بوو كە ئە ئۇفىسى سەرۆكى ئۇنتارىو بەرىز (دئتن مگانتى) يەو پىمەوھ كرا . سەبارەت بەو نامەي ئاراستەم كىردبوون . دەربارەي چارەنووسى 18 كچە فرۇشراوھكە بە مىسر . بە زمانىكى پىر رىز و ئەوازش (زۆر نىك ئە زمانى سىاسە تەمدارانى كورد ئە گەل ھاوالاتى) پىي گوتەم : - بەداخەوھ ئىمە ناتوانىن ھىچ بەرگرىك يان فشارىك بەخەنەيە سەر ئەو مەسەلەيە . چونكە ئەوھ زىاتر مەسەلەيەكى سىياسىيە ئەو كەسانەش كەنەدى نىن . خۆزگە وا دەبوو , خۆت دەزانىت چەند پابەندى ياساين . - ئە پىرۇگرامى ناوخۇ و دەروھشماندا , شتىكمان نىه , مۇئەتى دەستىوهردانى دەرەكى يان دەستىوهردان ئە كاروبارى وولاتانى دىمان بەدات , بۇ كەسى كەنەدى ئەبىت بۇيە داواي لىبووردن دەكەم .

- تەننەت گەر يەك كەسىان شوناسى دانپىدانانى كەندىيان ھەبوايە , ئەوھ بە ھوى ئەو دانەيەوھ چارەنووسى ئەوانى دىش دەست نىشان دەكرا , وەكو خوشتان ناماژەتان پىكرد , كەنەدا ھەئوىستى ئەوھ گەورەترى نواند بۇ زەھرە كازمى كە ئە ئىران كورزا , ھەتا سەرچەم وولاتانى دى ئە بەرگرى كردن ئە ھاوالاتىياناندا . ئىستا خۆت ئەو مافەت ھەيە , بەلام كۆمىئىتەكەت ئە دەروھى كەنەدا مافى تۇيان نىه

مروفا ئەو كاتەي بوونى دەكەوئىتە ژىر پىسپارەوھ پەنا بۇ پەرچو دەبات . كەوتنە ژىر پىسپار كەوتنى ئەنفالكرائوھكانى ژىر پىسپاركوتنى بوونى خوشمى دەگەياند , بۇيە ماوھىەكى باش بىرم ئەو نامەعقوئىيانە دەكردوھ گەر ئە دنىادا ھەبوايە , دەمتوانى داواي پەناھەندەي بۇ ئەنفالكرائوھكان پى بەكم . گەرچى ھەموو ژىانم بۇ ئۇژىكردنى ئالوژىيەكان تەرخان كىردووھ , بەلام ئەو ساتەوھ ھەزم وايە ھەموو شتەكان پىچەوانەبىتەوھ و بە ئالوژىك ئە پىناوئى مافى پەناھەندەيى 18 پاكىزە فرۇشراوھكانمان بە مىسر دوايش ئەوانى دى . باوهر ناكەم گەيى ئەو خوش خەيالىشم ئى بەكن , چونكە ھەمووان دەزانن گەر ئەنفالكرائوھكانمان ئە وولاتىكدا نىرخى مروفا دەزانىت مافى پەناھەندەيىان بەرىتتى يان وەكو دەسەلاتدارانى كەنەدا باوهرىيان پىيە شوناسى دانپىدانانى كەندىيان ھەبوايە , ئىستا زۆر زىاتر ئە زەھرە كازمىان بۇ دەكرا . ئىستا بائوئىزخانەي خۇيان ئە مىسر رادەكىشايىهوه , ئە گەل ئەوھى ھەر ئەم ھەفتەيە (فلىپ ماکىنون) ي بائوئىزى كەنەدا ئە مىسر بىر 3 سى مىلياردۇلارى ئەمەرىكى گرى بەندى بازىرگانى ئە گەل مىسردا بەست , بۇ بەرھەم ھىنانى پىترۇ كىمىياوى و گازى سروشتى . ئە گەل ئەوھى بەرھەم ھىنانى بازىرگانى كەنەدى ئە مىسردا ئىستا خۇي دەدات ئە 400 مىليون دۇلار . بەلام دەبوو مىسر خەون بە بازىرگانى كەندەيەوھ بىئىت , وەرزى گەشت و گوزارىشى دەبوو بە وەرزى ئەنفال ھەتا كچە ئەنفالكرائوھكانى دەگەراندەوھ . گەر بائوئىزەكەشيان ئە غەفلەتدا ئىدوانىكى دووفاقى وەكو ئەوھى (ئاغاي يوسفى) ي بۇ مىدىاي عەرەبى , عەرەب پەرىستانە بۇ مىدىاي كوردى شۇرگىرەنەي بەدایە , بى دئەراوھكە ئەو پۇستە بى بەرى دەكرا (ئەوھشدا گونواھى نىه , چونكە سىستىمى كاركردنى سەرەوھى خۇي ھەمىشە واپووه , بە كوردى زمانىك بووھ كە خەئكى ھەژار و ساكارى مىللەتى پى بەخەئەتت و بە عەرەبى و فارسى و توركىش زمانىك بووھ مەگەر تەنھا دوژمنان ئەوھىان بۇ وىستىتتىن) .

ئەو كات سەرۆكى فەرماندەى عىراق و سەرۆكى كوردستانىش بۇ راگرتنى بالانسى خۇيان ، پشتگىرپىيان ئە كەندەى ھاوتەرىپى ئەمەرىكا دەكرد ، وەكو ھەئوئىستىكى مەردانە و دىرۇكىانە ، ئەو مېژووئانە بۇ خۇيان تۆماردەكرد كە شەرم ئەنشىخ بە جى بەلئەن و بلئەن ھەتا كىشەى مەروئى ئەو 18 ھاوئاتىە كەندەىپە چارەسەر ئەكرىت ئىمە خۇمان ئەگەشت و گوزارى شەرم شىخ بى بەش دەكەين ، وەكو ھاو ھەئوئىست بوون ئە گەل كەندەى ھاوسىستەم و ھاوتەرىپى ئەمەرىكەى باوك . وەزىرى ناوخۇى عىراقى فەدرالىش دەگەشت بە كەندەى بۇ تاوتۇى كەندەى كىشەكەو ئىرەشەو بەرەو مەسەر دەكەوتە رى ، بۇ ئەوئى ئەزموونى كەم نەموونەى ئەوان ئە رۆژھەلاتى ناوەرپاستا توشى نووشوستى بى ھەئوئىستى نەبىت ، نەوەكو بۇ ساتىكەش نىشتەمانى عەرەبى و رۆژھەلاتى ناوەرپاست سوود ئە ئەزموونى كەم وئەنەى ئەوانى كوردى بە عەرەب بوو نەبىنەت و نەزانن چۆن دىمۇكراسىيەت رېژ گرتنى مافەكانى ھاوئاتى و ئازادبوونى ئە كۆيلەپەتە و بەرگىرى كەندەى ئىى دەگەنەت .

گەر ئەو خەونە ئالۇزىكە پووئىدەپە ، كوردەش بى ئۆمىد نەدەبوو ئەوئى ئازارەكانى ئە ھەر كىلگەپەكدا چاند بىت بەرى نەھامەتە بۇ گرتووە . گەپى ئە بەختى خۇى نەدەكرد كە خەونەكانى ئە كىلگەپە بەغدا چاند بەرى نەھامەتە بۇ گرت ، بە مەليون شەھىدى دا بەرى نەھامەتە بۇ گرت ، كوردستانى بۇ ئازاد كەرد و دەنگىشى بۇ دان بىن بە فەرمانەرەوا ھەر بەرى نەھامەتە بۇ گرت ، سەرچەم سەرەوت و سامانى مەللەتەيان ئوش داو ئە برى " نەخىر " گووتەيان عافىتەن بىت تەنھا سەرشۆرى و سەرکوئەمان قەبول مەكەن ھەر بەرى نەھامەتە بۇ گرتن ، و... ھەر نەھامەتە بوو تەنھا خەونەكەشى بەرى بەختەوئەرى بۇ نەگرت . بۆپە بەدى ھاتنى ئەو خەونە ئالۇزىكە تەنھا ئۇزىكەك بوو ، پائى پىوہ دەنا چى دى وەكو ھەمەشە چاوەرەوانى فەردەپەسىكى دەرەكى نەدەكات بۇ رەگار كەردن ، پەنا بۇ دەسەلاتەكانى دەرەو نەبات دوو ووشەى ھەقخووزى و مافى مەبەتە فەرى فەرمانەرەوانى خۇى بكات بۇ ئەوئى رەحمى پى بكات و وەكو ھەموو دەسەلاتەدارانى جەپان ھەست بە لىپەرەراوئەت بكات بەرانبەرى . ئاخەر ئەو خەونە ئالۇزىكە جگە ئەوئى 18 كچەكەى بۇ دەھىنەپەوہ ، پارەى سوشىالى دەدا بە قوربانىانى ئەنزال و چى دى چاوەرەوانى خەرى كەسىان نەدەكرد ، دەپەستەنە خانووى كۆمەتەوہ وە چى دى كە پەركە نەدەبوو بە مال و ساپەى . رۆژى خۇيان ، مۆزەخانە ، شوئەنى خەمەتگوزارى ، خوئەندن و ھوشىار كەندەوہ و تەندروستى تەبەت بەخۇيان ھەبوو . خۇزگە وادەبوو ، خۇزگە دەمتوانى ھەموو قوربانىانى ئەنزال و ھەئە بچە بكام بە پەناھەندە .

2006-05-26

Canada

k.saleh@hotmail.com